

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5.20, za pol leta K 2.60, za četrt leta K 1.30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina z Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Hirska ulica št. 22, prvo nadstropje.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enost. lpinimi petiti vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštn. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Vojno navdušenje med našimi nasprotniki.

Če bi hoteli soditi o koncu svetovne vojne po govorih vodilnih državnikov vojujočih držav, bi morali opustiti vsakršno nado, da še kdaj nastane mir. Dvanajst mesecev krvave groze menda državniki še opazili niso. Njih navdušenje kipi do neba kakor prvi dan vojne. Še vedno so odločni, da popolnoma »uničijo« sovražnika, pa naj velja kar hoče. V angleški spodnji zbornici je govoril Asquith živo rdeče pobarvan govor, v katerem je pravil, da je stališče zaveznikov »kar najbolj zadovoljivo«, ter ga končal z ognjevitim pozivom: »Dovolite nam, da delamo s tisto energijo in odločnostjo, kakršna nas je navdajala zadnjih dvanajst mesecev, trdovratno do neizogibnega zmagovitega izida vojne!« Ruski državniki so nekaj manj optimistični. Novi vojni minister je moral malodušno priznati, da bo treba morda Varšavo izprazniti, kakor so nekaj izpraznili Moskvo. Toda to se zgodi le v ta namen, »da se zagotovi končna zmaga,« in Sazonov »izjavlja s popolno gotovostjo, da vlada, s katero soglašajo javno mnenje, niti ne misli na to, da bi sklenila mir, dokler ne bo sovražnik popolnoma uničen.« O histeričnem zaupanju v zmago v Italiji in Franciji, ali še celo med Belgijci, pač ni, da bi govorili. Njihovim bahaškim govorom so v primeri besede nemškega cesarja, ki jih je govoril ob obletnici vojne nemškemu narodu naravnost zmerne, zakaj ta je rekel, da treba vztrajati, dokler pride mir, ki bo »izpolnil pogoje za neoviran razvoj naših vstvarjajočih sil doma in na prostem morju.«

Presojati moremo vse kričeče govornice prav le tedaj, če vemo, v kakšen namen so jih govorniki govorili. Značilna je lastnost umetnosti državne diplomacije,

s katero vodijo narode, da prav poredkoma izda svoje prave namene. Iz vsake zbirke diplomatskih aktov se to lahko dokaže. Kdor je čital vsebino rudečih, belih, modrih knjig z mirno verujočo dušo, dobi vtisk, da so se odgovorne osebe v vseh državah do zadnjega trenutka trudile, neposredno do izbruha vojne po svojih močeh za ohranitev miru, in, da je vojna izbruhnila prav takrat, ko so se najbolj trudili zanj. Še celo krvavi car je pozival v telegramu z dne 29. junija nemškega cesarja »v imenu našega starega prijateljstva«, naj stori vse, »da prepreči nesrečo, kakršna bi bila evropska vojna«. Dva dni pozneje je pa bila vojna!

Danes so stvari nekaj drugačne. Noben državnik ne bi bil pred enim letom priznal, da hoče imeti vojno. Vznemirjeno in razburjeno bi bilo človeštvo sprejelo vsakogar, ki bi bil to priznal in prevzel obenem odgovornost za izbruh vojne. Dvanajst mesecev uničuje vojna furija svet. Nenadomestljiva opustošenja so nje sled. Ogromne žrtve je imelo ljudstvo, kakor pa stvari stoje, nimajo nasprotniki računati z dobičkom, ki bi jim vsaj nekoliko nadomestil žrtve. Zaraditega bodo, da se vsaj nekoliko otresejo odgovornosti, govorili bojevite govore — dokler pride mir. Če bi delali drugače, bi krepili stališče nasprotnika. Tako se razlagajo te stvari po logiki naših državnikov, po oni logiki, ki jim brani, da bi radi slišali o želji po miru.

Ali so zavezniki naklonjeni miru sploh ali le posamezne države, o tem nam ni mogoče soditi. Le domnevati moremo, in sicer glede na pojave med prebivalstvom in na izjave državnikov, ki so jih podali, ne da bi hoteli vplivati na nasprotnike. Da ga ni ljudstva, ki ne bi veselja zaorilo, če bi ponehala ta nesrečna vojna, pač ni treba dokazovati. Pa tudi odgovorni državniki priznavajo tuptam, da se njih navdušenje za vojno in zavest njih zmage ne ujemata popolnoma. Slika,

ki sta jo ruski ministrski predsednik in vojni minister naslikala o položaju med zavezniki, ne zakrije kljub vsej olepšavi svojega mračnega ozadja. In tudi Lloyd Georges je nedavno »nemirno« priznal, da je »stanje resno, če ne nevarno«, da opazja »črne oblake«, ki se »zbirajo na izhodu« in sivo nebo, ki težko visi nad Flandrijo in Francijo.

Italijanska soc. dem. stranka med vojno.

Italijansko strankino vodstvo se je večkrat pečalo s situacijo, ki je nastala vsled vojne. Junija je imelo strankino vodstvo važno sejo, na kateri so sprejeli sledeči sklep:

Z ozirom na to, da je vodstvo že pred napovedbo vojne z manifestom, kakor tudi z izjavo poslanca Turatija v državni zbornici preciziralo svoje stališče, konstatira:

Da se je po vojni napovedi temeljito izpremenila situacija vsled zatiranja tiskovne in zborovalne svobode, vsled nemožnosti agitacije v strokovnih organizacijah v svrhu zastopstva razrednih inte-

LISTEK.

Tarnovski krojač Šor.

Poročilo ogrskega vojnega poročevalca.

Izidor Šor je med najpriljubljenejšimi meščani Tarnovskimi, po poklicu je krojač, sicer pa stalni gost kavarne Avenue. Pravi Tarnovski »lahkoživček« je, ki rad igra na karte, hodi elegantno oblečen, puši dobre smodke in dobro živi. Biva več v igralni sobi nego v delavnici. Cel možiček ni več star nego 31 let, ima ženo in dva otroka, ki jih kljub svojim napakam ljubi. In kako zelo ljubi svojo rodovino, je dokazal Šor prav lepo za časa ruskega gospodstva v Tarnovu. Ko so Rusi zavzeli Levov, je bil Šor po poslu prav v Levovu. Nekaj tednov je prenašal rusko gospodstvo, potem je pa zahrepenel po svoji rodovini, je ušel ter hodil peš v Tarnov nazaj. Šest tednov je trajalo, preden se je priplazil po ovinkih in skozi tisoč nevarnosti Šor zopet k svoji družini v Tarnov. Ko je dospel domov, je pogladil svoje hlače, se opraval in hitel zopet v

kavarno Avenue; igral je na karte. Ves Tarnov je poznal njegovo zgodbo prav na drobno. Tedne so govorili v Tarnovu le o Tarnovskem krojaču Šoru.

Nekega dne pa zavzamejo Rusi tudi Tarnov. To ni bila za Šora sicer nikakršna življenska sprememba. Prihajal je prej ko slej v kavarno Avenue, spoznaval je ruske častnike, igral je z njimi na karte — in dobival.

»Enkrat izgube gospodje častniki in drugokrat pa dobi Šor...« je rekel navadno, ko je minila igra.

Med igro se ni šalil vedno dostojno. Privadili so se ga in kar pobiti so bili časih, če kdaj Šor ni imel časa, da bi bil prišel o pravem času k svoji stalni mizi. Na srečo se je zakasnil le redkoma. Krojač Šor je torej živel v popolnem miru in redu, dokler mu ni nekega dne njegov soigralec, ruski častnik, ki je pri igri precej izgubil, rekel:

»Ti, Šor, ti si jako premetene glave. Mi bi te rabili. Pridi k nam kot špijon...«

»Jaz ruski špijon? Nikdar, gospod moj, nikdar...« je kričal Šor glasno in odločno.

Ta odločna in nedvoumna zavrnitev bi bila morda imponirala vsakemu drugemu, ne pa ruskemu častniku. Hladno in mirno mu je odgovoril.

»Če ne maraš biti ruski špijon, si pa prav gotovo avstrijski špijon, zaprl te bom!«

In tako se je zgodilo. Šora so zaprli od igralne mize, utaknili so ga v ječo in tukaj se tudi začelja za Šora trnjeva pot njegovega življenja. Šor ni poznal vse svoje življenje nikakršnega drugega moralnega orožja kakor svojo šivanko in je bil vendar od tiste ure, ko so ga zaprli, v boju proti ruski sili, ki jo je slednjič premagal.

Dolge tri dni je moral Šor trpeti v ječi in ves ta čas so ga mučili in izpraševali politički agenti, da bi jim kaj izdal. Ko jim je Šor vedno le zatrjeval, da ni prav nič drugega kakor pošten Tarnovski krojač in ne pa avstrijski špijon, so mu pretili, da ga pošljejo v Sibirijo, to je, če ne bo prej ustreljen. S takimi pretnjami so hoteli Šora prisiliti, da bi postal ruski špijon.

resov delavstva in je izredno otežkočena socialistična propaganda napram reakcionarnim poizkusom uporabiti trenotek in izpodriniti delavstvo iz že dobljenih pozicij, da je po vseh družinah nepričakovano zvišanje cen življenskih potrebščin povzročilo bedo, da so sploh v življenju stranke in proletariata nastopile nenormalne razmere;

dalje z ozirom na to, da zahtevajo izpremenjene razmere v stranki največjo pazljivost, da se ne krši strankin program in da se neprekinjeno vodi razredni boj.

Na podlagi teh argumentov opozarja strankino predsedstvo člane in sekcije na to, da je doslej izražala stranka neprenehoma in složno trdno voljo zastopati z največjo natančnostjo razredne interese.

Strankino vodstvo sklene:

1. Tudi v bodoče razširjati propagando za strankina načela.

2. Moči v naši stranki organizirati, da se zamore uspešno bojevati proti reakciji.

3. Podpirati politična društva in strokovne organizacije, nadzorovati njih razvoj in njihova stremjenja.

4. Zastopati neposredne interese v vojno vpoklicanih delavcev.

5. Zahtevati, da nosijo vsled teh razmer zvišana bremena posedujoči sloji in da pomožne akcije izvede država.

V zmislu že označenih nazorov naproša strankino vodstvo vse sekcije vseh okrajev, da konstituira v svrhu podpor posvetovanj in brambe strokovnih organizacij, poiskati stik z delavci in njih družinami in kolikor je to mogoče razširjati temeljne socialistične nazore, da se omeji že dovolj razširjeno sovraštvo med plemeni in narodi.

Glede podpornih akcije opozarja vodstvo na:

a) V vseh onih krajih, kjer so socialisti v večini, se naj sestavijo odbori z nalogo, da zbirajo podpore za vojne žrtve, da regulirajo dobavo življenskih potrebščin, s tem da se nakupuje žito, zniža stanarina, zviša mezde. Ti odbori naj sodelujejo pri sporih glede stanarinske preskrbe, boljše varstvo vdov in sirot, vse to naj se vrši vedno le v zmislu naših strankinih principov v skladu s splošnim človekoljubjem.

b) Kjer pa so sodrugi v manjšini, lahko pristopijo na povabilo tudi drugim enakim odborom, seveda s pridržkom, da s tem soglašajo dotična socialistična sekcija in če odklonijo odgovornost tedaj, kadar dejanja ne soglašajo z našim strankinim principom.

»Ne, nikoli!« je kričal Šor in ni odnehal. Med tem je letala žena z otrokoma od častnika do častnika, prosila in jokala, naj njenega moža, dobrega očeta njenih otrok, izpuste. Šorova žena je prihajala vsak dan v kavarno Avenue in je jokala tam, si pulila lase z glave in prosila: »Dajte mi mojega moža nazaj!« Ruski častniki so hoteli imeti končno mir v kavarni ter so posredovali, da je bil Šor pogojno izpuščen. Šor se je zopet sprehajal po Tarnovskih ulicah in ni bil malo ponosen na to, da je trpel za domovino.

Šorovo življenje se za enkrat ni spremenilo, kvečjemu, da je pravil kažoč na ruske častnike:

»S temi lopovi ne igram nikdar več v življenju na karte!«

Nekaj časa se je ogibal tudi kavarne, toda slednjič ga premaga in zopet pride v kavarno Avenue. Spočetka je samo gledal igro, toda kmalu nastane staro življenje. Šor je zopet igral z ruskimi častniki. V takih stvareh je bil značaj...

Med igro so se menili častniki, da bi bilo zanj škoda. Mož tolikega razuma bi bil izvrsten špijon, sicer se mu bo pa sla-

c) Kjer v takih komisijah niso v večini naši sodrugi, naj naše sekcije tvorijo kontrolne komisije, da zamorejo uspešno braniti delavske interese, bodi si to pri podpornih komisijah ali pa pri oblastnijah.

Strankino vodstvo je trdno prepričano, da bodo sekcije in sodrugi varovali strankino disciplino in negovali skupnost, da zamore stranka z močjo in uspehom prebiti vsled vojne izredno stanje.

Vihar proti Pašiču in proti Rusiji v srbski skupščini.

V srbski skupščini je opozicija vpriporila velik vihar proti Rusiji in proti Pašiču, ker je zahtevala Rusija naj se izprazni Drač. Pašič je nameč poizkušal opravičevati sporazum štirih in osobito Srbijo, kar je povzročilo v opoziciji vihar. Voditelji vseh opozicionalnih strank so po seji sklicali posvet, kjer so razpravljali o položaju Srbije in o dogodkih v skupščini. Pašiču so očitali, da je spravil Srbijo na rob propada in so zahtevali naj odstopi. Vsi so odklanjali z ogorčenjem zahtevo Rusije, naj odstopi Srbija Bolgariji macedonsko ozemlje.

Dalje so obširno razpravljali o ponovnem Pašičevem potu k carju. Pašič je v avdienci pri carju dobil izrečno obljubo, da bo Rusija pri Italiji založila svojo besedo za srbske koristi. Pašič je govoril tudi s Sazonovom, ki je Pašiču obetal, da bo nemudoma storil korake pri italijanski vladi zaradi zasedenja Valone, ki je napravilo na Srbijo jako neugoden vtis. S to obljubo v žepu se je vrnil Pašič domov. Malo dni nato je zahteval ruski poslanik v Nišu predajo macedonskega področja Bolgariji, kajti samo potem bi Rusija hotela in mogla pri Italiji posredovati v korist Srbije. Ta zahteva je zbudila največjo nevoljo. Pripravljeni so pa bili, da odstopijo Macedonijo Bolgariji, ako prevzame Rusija popolno jamstvo za to, da Italija svoje čete popolnoma umakne iz Albanije in da sme Srbija zasesti celo Albanijo v svrhu osiguranja svojih zahtev.

To zahtevo je sprejela Rusija zelo hladno. Razpoloženje se je spremenilo v srd, ko je pred 14 dnevi iz Petrograda dospel ukaz, da se pohod v Drač ustavi in tamkajšnje čete umaknejo. Obenem se je naznanilo, da bo hotela in mogla Rusija samo v tem slučaju nuditi zaveznikom nadaljnjo pomoč v orožju in denarju. Sr-

bo godilo, pogojna svoboda bo kmalu pri kraju in potem... Šor je protestiral in delil karte. Tako je šlo nekaj dni, dokler ni Šor opazil, da je res zopet zaprt. Tokrat je sedel v ječi dva tedna in je mnogo trpel, a vedno zagotavljal, da se rajši da ustreliti, kakor da bi postal ruski špijon. Tudi njegova rodovina ni mirovala in je jela zopet hoditi prosit v kavarno Avenue. Slednjič se je zavzelo zanje Tarnovsko dekle Sala Rosenblut, ki je pregovorilo generala Markeviča. Šora so zopet pogojno izpustili.

Razmere so postale sedaj za Šora neznosne. Vedno so ga preganjali. Ponoči so napravljali pri njem preiskave, izvlekli so ga iz postelje in ga izpraševali:

»Kako to, da se tako elegantno oblači? Od kod imaš tako lepe obleke? Le avstrijski špijon se more oblačiti tako lepo. Tako dobro se more goditi le špijonu. Priznaj, lisjak, da dobivaš denar od Avstrijcev! Kaj ne, ti si špijon?«

Vsak teden so prišli po štirikrat ali petkrat ponoči k njemu in ga mučili. Šorjeva žena je imela bridke ure ter je vzklikala:

bijo je tedaj Rusija sedaj ravno tako izdala, kakor leta 1913. Bulgarijo.

Primerjava pšeničnih cen.

V ulogi, ki jo je vložilo nižjeavstrijsko obrtno društvo na ministrstvo za notranje stvari se nahaja tudi naslednja primerjava pšeničnih cen. Konec leta 1914. so znašale cene za 100 kg

	moke	pšenice
na Dunaju	K 67·85	K 43·55
v Berlinu	K 47·02	K 47·02
v Švici	frankov 43·50	fr. 43·50

Poleg tega omenja vloga, da moramo kljub temu, da je Avstrija kmetijska država, plačevati vendar najvažneje živilo za 25 do 45 odstotkov dražje nego ga plačujejo v Nemčiji. Švica mora 90 odstotkov žita, ki ga rabi, uvažati iz inozemstva, ker ga sama pridelala le deset odstotkov, vendar ima ta dežela najboljši in največji kruh.

Vzrok temu dejstvu je, da so v Švici še o pravem času uvoz žita podržavili. Ker se je tudi Avstrija odločila, da odtegne oskrbovanje s kruhom zasebni špekulaciji in zaseže žetev, bomo morebiti tudi pri nas doživeli, da nam ne bo treba kruha dražje plačevati kakor v Nemčiji.

To pa ne velja le za žito in moko, marveč tudi za mnoga druga živila. Zakaj so cene za raznovrstno sočivje in zelenjavo tako visoke? Za primer navedimo črno redkev, ki je podzemeljski pridelek in ga vojna prav nič ne zadeva, pa je 100 do 150 odstotkov dražja kakor lani. O fižolu, leči, grahu bi mogli v opravičbo navajati, da se porablja v velikih množinah za čete, to pa ne velja za redkev; zakaj torej podražitev? Le oderuštvo s cenami je temu krivo. Ta primera je le malenkostna, zakaj tudi vsi drugi pridelki in izdelki in blago še od prej v zalogah se je silno podražilo.

Avstrijska vlada je, kakor znano zasedla tudi lečo, grah in fižol.

Milijone in milijone bodo morali konsumenti vreči po nepotrebnem molohu v žrelo, nenasitnemu molohu, ki ga sedaj v vojnem času časte pisani brezvestni izkoriščevalci kot svojega boga.

A, to ni greh; greha ni. Dobiček — oderuštvo, to je vse!

Naročajte list „Delavec“.

»Kaj hočejo od nas? Kaj hočejo prav od nas?«

Agenti so odgovarjali:

»Če bo Šor špijon, pa bo vse dobro. Pri nas se mu ne bo godilo slabo.«

»Tega jaz ne dovolim,« je rekla Šorjeva žena. »Če bi on tudi takoj hotel, ne maram, da bi bil špijon. Smo Avstrijci, starši, bratje in sestre stanujejo tukaj, zoper našo lastno kri naj špijonira? In ko se povrnejo naši vojaki, naj se izselimo — v Rusijo.«

Nato ruski policisti:

»Od kod veš, da se vrnejo Avstrijci v Tarnov. Oba sta špijona in v kleti imata telefon...«

Po izvršeni hišni preiskavi so oba zaprli. Otroka sta ostala sama v stanovanju.

Končno je obravnaval o stvari policijski šef sam in razglasil: »Tri dni dobita Šor in njegova žena prostosti. Če se Šor v teh treh dneh ne zglašil prostovoljno kot ruski špijon, bo ali ustreljen ali pa izgnan v Sibirijo. Katera teh dveh kazni se izvrši, se sklene šele zadnjo uro.«

Voini plen osrednjih držav.

O obletnici vojne prinašajo nemški listi naslednji pregled:

1. Osrednji državi sta zasedli sovražnega ozemlja: v Belgiji 29.000 km², na Francoskem 21.000 km², na Ruskem 130.000 km², skupaj 180.000 km².

Sovražnik je zasedel: v Alzaciji 1050 km², v Galiciji 10.000 km², skupaj 11.050 km².

2. Skupno število ujetnikov v Nemčiji znaša 1.058.869 mož, v Avstriji 636.534 mož, skupaj okroglo 1.695.400 mož.

Med temi je Rusov: v Nemčiji 5600 častnikov in 720.000 mož, v Avstriji 3190 častnikov in 610.000 mož. Skupno število ruskih ujetnikov znaša 8790 častnikov in 1.330.000 mož.

3. Topov so zaplenili Nemci in Avstrijci skupno okoli 7000 do 8000, strojnih pušk pa 2000 do 3000.

Svetovna vojna.

Druga velikanska ofenziva na italijanskem bojišču je bila kakor smo poročali že zadnjič, odbita. Deset dni je trajala ter povzročila Italijanom več nego stotisoč izgub. Toda Italijani še vedno upajo in napadajo, tudi te dni so avstrijske čete odbile, kakor poroča uradno poročilo, pet novih napadov na kraško planoto. Uradno poročilo z dne 3. t. m. pravi:

Na Primorskem je bilo včeraj od Krna do goriškega območja skoraj popolnoma mirno.

Rob planote pri Polazzo so napadle nove močne italijanske sile. Sovražnik je petkrat naskočil našo pehoto, ki se je držala vzhodno od kraja in na Grižem brdu. Vztrajni branilci so vselej po težkih bojih odbili napad nazaj. Italijani so imeli velike izgube. Nadaljnji oddelki, ki so se zbirali, da še enkrat gredo naprej, so bili presemetljivo obstreljevani po naši artiljeriji in so bili razkropljeni. Med navedenimi boji so se nahajali ostali odseki planote pod močnim sovražnim artiljerijskim ognjem.

Ob koroški meji je poizkušal sovražnik napad z naskokom v obrambi goste megle na Cellonkofell (ozhodno od Plöckena); njegovo podjetje se je popolnoma izjalovilo. V ostalem na tej bojni črti ni nič novega.

V ozemlju Monte Cristallo je trčila neka naša častniška patrulja na kakih 60

mož močan sovražni oddelek. V kratki praski je izgubil sovražnik 20 mož.

Italijani pa že sami dvomijo, da se jim posreči »odrešiti«[»] sokrvne brate. Tako piše v »Giornale d' Italia«[»] senator Mazziotti, osebni prijatelj ministrskega predsednika Salandra, članek, kjer se na italijanski strani prvič javno priznava, da se bodo težko mogle vojaško zasedi takozvane italijanske avstrijske pokrajine in da je zasedenje brez popolne zmage sporazuma štirih nezanesljivo. Mazziotti zato zahteva, naj se Italija udeleži vojaških operacij zaveznikov pod pogojem, če se dobro izplača in če se Italija sama ne izpostavi nevarnostim.

Italijansko zavojevanje se torej ni obneslo.

Ob Soči sta bila tudi dva laška generala težko ranjena, eden pa ubit.

Po zanesljivih poročilih iz Milana poročajo švicarski listi, da so Italijani izgubili v prvih dveh mesecih vojne 180.000 mrtvih, ranjencev in pogrešancev.

Na ruskem bojišču se nepretrgoma nadaljuje obkoljevanje trdnjavskega kota na Poljskem in obkoljevanje ruskih čet.

Izmed viselskih trdnjav je Ivangorod polovica že v zavezniških rokah, pri Varšavi pa napadajo zunanji trdnjavski pas. Posest teh trdnjav ob Visli je tudi zaradi tega važna, ker so potem železniške proge, ki jih sedaj zapirajo te trdnjave, proste za nadaljno prodiranje.

Čim pade tudi izhodni del Ivangoroda — prava trdnjava — bo železnica Kielce-Radom-Ivangorod-Lublin-Holin popolnoma prosta; z njo se pa vzame Rusom tudi oporišče ob levici.

Z vojaškega stališča je pa važneje nego zavzetje posameznih trdnjav, poskus zajeti rusko armado, ki se zopet skuša umakniti odločitvi z naglim umikanjem. Znamenito v tej smeri je prodiranje generala Belowa, ki prodira na najskrajnejem severu ter je že prišel do Kupiški v smeri proti Dinogradu, kjer ni oddaljen več nego 90 km od najvažnejše umikovalne proge ruske Varšava-Vilna-Dinograd-Petrograd. Vsak dan namreč prehodi 25 kilometrov ter ogroža obenem na eni strani Rigo na drugi pa Kovno-Vilno.

Važno v tem oziru je dalje prodiranje narevske fronte preko Ostrolenke in Lomze severno in južno kakor tudi napredovanje na jugu med Vislo in Bugom.

Ruska bojna črta na južnem Poljskem je sedaj na dveh mestih predrta.

vozom, na konju pa tudi peš — večinoma pa peš — je obiskoval Šor svoje znance po okolici. Niti trenutek ni počival in letal je naglo kakor še nikdar prej. Denar, denar je moral imeti, s čimer odkupi svoje življenje, ki je bilo končno v Tarnovu že nekaj vredno zanj.

Dvatisoč šeststo kron je zbral Šor. Tretjega dne zgodaj že pride k njemu agent in ga vpraša:

»No, ali si si že premislil stvar?«

»Ne!« je odgovoril Šor in stisne agentu z značilnim namežikanjem v pest 400 kron.

»Tudi prav!« pravi agent in odide ter vzame s seboj še cigaretno dozo, ki je ležala na mizi.

Šor se je oddahnil, odpravi se še enkrat na pot ter se zglaš nekoliko pred potekom določenega roka pri policijskem šefu.

»Ali se prihajaš javit kot špijon?« vpraša šef z običajno resnobo. »Ne!« odgovori Šor, ter izpusti hitro na pisalno mizo bankovec za tisoč kron. Šef vzame v roke zveženj aktov ter mu pokaže, da je

Razna poročila s tega bojišča razpravljajo podrobno o akcijah. Posnemamo pa le splošno poročilo.

Pred Ivangorodom so avstrijske čete generala Kövessa pri osvojitvi velikega dela predtrdnjaviških utrd prisilile sovražnika, da se je umaknil v pravo trdnjavsko ozemlje. Naši najtežji topovi bodo sedaj lahko našli izvrstne cilje in bodo enako kot pri Przemyslu hitro in temeljito delovali.

Čete armade generala Woyrscha so srečno prišle skozi velikanski gozd med Vislo in železnico, ki pelje severozahodno od Ivangoroda proti Varšavi in se sedaj bližajo tej železnici, katero gotovo že obvladujejo topovi. S tem bi imel Ivangorod le še eno železnico na razpolago.

Na bojni črti Varšava-Narew so zopet v teku večja podjetja. Železnico Varšava-Bjelostok in Varšava-Sjedlec so obstreljevali nemški zrakoplovci. S tem je močno oviran odvoz materiala iz Varšave.

Levo krilo armade nadvojvode Jožefa Ferdinanda zasleduje Ruse čez črto Nova Aleksandrija-Konska Wolja. Tam se skuša sovražnik opirati na južno fronto Ivangoroda, da bi vnovič izvajal odpor. Vsled tega so važni uspehi, ki so jih dosegli ostali zbori armade Jožefa Ferdinanda in čete Mackensenove armade. Z osvojitvijo Lenczne, in s prehodom čez Wieprž bo olajšano podpiranje bojev med srednjim Wiepržom in Bugom. Armada nadvojvode je sedaj na tem, da prekorači spodnji, oziroma srednji Wieprž. Armada Mackensena je s svojim desnim krilom udarila v smeri proti Wlodavi. Številni bajaranji in močvirja otežujejo operacije, ki se odigravajo že na stratežičnem ozemlju Brest-Litovska.

O zasedenju Lublina poroča »Kuryer Codzienny«[»] naslednje podrobnosti ob kratkem: Že nekaj dni ni bilo več nobenega dvoma o usodi gubernijskega glavnega mesta Lublina. Armada nadvojvode Jožefa Ferdinanda, kateri so dodeljene poljske legije, je na veličasten način pripravila predor ruske fronte pri Lublinu. Avstrijski težki topovi so delovali z znano točnostjo. Kmalo je bil ruski odpor zlomljen in naša infanterija z legionarji je prešla k naskoku. Rusi so v paničnem strahu bežali z bojišča; zasledoval jih je med drugim oddelek ulanskih legionarjev pod poveljstvom Beline. Rusi so se iz Lublina umaknili proti severu in takoj za njimi so prijezdili v mesto ulanski legionarji. Poljski prebivalci so kljub dežju krogel hiteli našim vojakom naproti, a

obsojen na smrt in da ga ustrelje. Šor da hitro tja še svojo zlato uro in verižico in čaka s trepetom na uspeh. Šef vzame še enkrat smrtno obsodbo v roke in jo glasno prečita in raztrga...

»Smeš oditi!« pravi.

Šor je šel in ker je hotel opraviti delo temeljito, v kavarni Avenue, pozdravi častnika, ki je povzročil vso gonjo, in ki je bil najbolj razburjen, če je izgubil pri igri na karte, in mu posodi 1000 kron.

»Dobro, jutri te čakam pri igralni mizi,« je rekel ruski častnik in je spravil tisočak.

»To je bilo čedno delo,« je godrnjal Šor ter pohitel k svoji ženi in otrokoma, da jim pove, kaj se je zgodilo.

Naslednji dan je že bil Šor prav kmalu v kavarni Avenue. Zanjih 200 kron je zastavil pri igri z ruskim častnikom. Rad bi bil dobil nazaj, kar je zapravil pri tej »kupčiji«. Toda ni mu bilo več mogoče. Rusi so zapustili Tarnov, preden je Šor dosegel namen.

Suhoparno in resno je prebral šef Tarnovske policije to razsodbo, ni kričal, ni pretil in resen je ostal do zadnje besede, kar je Šora zlasti vznemirjalo. Čutil je, da res gre za njegovo kožo, ter da se mora nekaj zgoditi. Ni mislil na to, da bi postal špijon, rajši bi se dal ustreliti, čeprav tudi gre za življenje. Prvič v svojem življenju je jel misliti. V teh treh dneh se mora nekaj zgoditi, takoj, sicer je nesreča tukaj, lov za njegovim življenjem mora nehati. Z denarjem bi utegnil kaj storiti, si je mislil, in je zaradi tega skupljal denar, da bi z njim podkupil ves aparat, ki dela proti njemu. Večkrat je sedel zadnje dni v ječi, ni bil torej ne v delavnici ne v kavarni — ves ta čas torej ni nič »zaslužil«, toda — si je mislil — še vedno sem našel, kar sem iskal. Tudi sedaj se ni mra posrečiti.

Denar! Denar! je brundal okolici na ršesa in iskal posojila pri svojih prijateljih, sorodnikih, znancih kar po vrsti. »Za kožo mi gre!« je vzklikal, če mu kdo ni hotel dovolj naglo postreči, in kdo bi se bil upiral, ko je šlo za rešitev in življenje Tarnovskega krojača, Izidorja Šora? Z

jih niso mogli zadržati, da bi ne hiteli dalje za sovražnikom. Poveljnik ulanskih legionarjev Belina, čigar sliko z lastnoročnim podpisom je te dni grof Mycielski v imenu poljskega narodnega odbora izročil soprogi prestolonaslednika nadvojvodinji Citi, je doma iz lublinske gubernije in sin enega tamkajšnjih veleposestnikov.

Na francoskem bojišču ni važnejih dogodkov. Uradno nemško poročilo z dne 3. t. m. pravi:

Dne 30. julija pri Hooge vzeta angleška postojanka je nasproti uradnim angleškim poročilom popolnoma v naših rokah.

V Champagni smo zasedli po uspešnih razstrelitvah zahodno od Perthesa in zahodno od Souaina robove globin.

Severozahodno od Le Four de Paris v Argonih je bilo vzetih nekaj sovražnih jarkov in je bilo ujetih 60 sovražnikov. Med včeraj javljenim bajonetnim napadom so bili v celoti ujeti 4 častniki, 163 mož in sta bili zaplenjeni dve strojni puški.

V Vogezih je bil v bojih ponoči od 1. na 2. avgusta izgubljen mal kos jarka na Schratzmännle (med Lingekopfum in Barrenkopfu). Na Lingenkopfu 1. in 2. avgusta popolnoma razstreljenega strelskega jarka naši niso zopet zasedli.

Neki po viharju odtrgani privezani zrakoplov Francozov je padel severozahodno od Etaina v naše roke.

Sicer je pa na Francoskem nezadovoljen tudi vrhovni poveljnik Joffre, ki bajne namerava odstopiti, če ga bo vlada silila k ofenzivam. Joffre meni, da ni ugoden čas za ofenzivo, ker povzročajo boji prevelike izgube.

Domači pregled.

Preskrba Ljubljane z jajci. V svrhu preskrbe mestne občine ljubljanske z jajci je deželna vlada vsled zaprosila mestne občine ljubljanske sporazumno s c. in kr. armadnim etapnim poveljstvom na podlagi § 4. ces. naredbe z dne 1. avgusta 1914, drž. zak. št. 194, odredila, da morajo lastniki jajec v sodnih okrajih Mokronog, Litija, Višnja gora, Trebnje in Žužemberk svoje razpoložljive zaloge jajec prodajati izključno samo mestni občini ljubljanski. Izvzeta so samo ona jajca, katera se potrebujejo za domačo porabo in za domače, v ondotnih krajih naseljeno ljudstvo. Za slučaj, da bi se posestniki branili prodajati svoje razpoložljive zaloge jajec mestni občini ljubljanski, je c. kr. okrajno glavarstvo pooblaščen, jih na račun in stroške lastnikov prodati mestni občini ljubljanski. Ceno določijo izvedenci v smislu § 4., odst. 4. prej navedene cesarske naredbe v navzočnosti dotičnih posestnikov in zastopnikov mestne občine ljubljanske.

Goriški nadškof dr. Sedej se je preselil iz Gorice v Postojno.

Mati generalnega štabnega šefa Barbara Conrad pl. Hötzenndorf je umrla v 91. letu svoje starosti.

Preskrba invalidov. V vojaških invalidnih preskrbovališčih postaja premalo prostora, zaradi tega se bo oskrbovalo v teh preskrbovališčih le tako invalidno moštvo, ki ga ni mogoče drugod oskrbovati. Vsemu drugemu moštvu, ki ima v zmislu preskrbovalnih zakonov za invalide pravico do preskrbe, se prepušča, če hočejo biti oskrbovani v vojaški invalidni oskrbovalnici ali pa če hoče dobivati preskrbi primeren pavšalni znesek namesto oskrbe v oskrbovališču za invalide. Denarni letni znesek (pavšal) je določen do preklica (po resnični šarži): za prostake 600 K, poddesetnike 636 kron, desetnike 684 K, četovodje 720 K, narednike 804 K, štabne narednike 864 K.

Poleg te invalidnostne pavšalne podpore dobivajo dotični invalidi jim morda priznana doklado za rane. Taki invalidi, ki dobivajo invalidno podporo, morejo kardakoli (če prostor dopušča) biti zopet sprejeti v oskrbovališča za invalide in se jim ustavi obenem pavšal za invalide; enako pa ima tudi vojaška uprava pravico odrediti preskrbo v lokalnem vojaškem oskrbovališču dotičnega kraja, če se ji zdi potrebno ali če je prostor v njih. Če pa interesi invalida ali drugačni ozirito zahtevajo, odredi vojna uprava sprejem tudi v vojaško invalidno oskrbovališče. Predloge glede dovolitve invalidne oskrbe v oskrbovališčih za invalide ali penzije za navedene ranjence dovoljuje na predlog vojaškega poveljstva vojno ministrstvo. V predlogih je vedno navesti, ali potrebuje dotičnik neobhodno oskrbovanje v zavodih za invalide ali je zanj primerna navedena invalidna penzija in če jo invalid sam želi.

Pošiljanje vojakom na bojno polje. Vsled odloka c. kr. trgovskega ministrstva z dne 29. t. m. št. 23.986-P. se je razpošiljevanje blagovnih vzorcev vojakom na bojnem polju pod pogoji, navedenimi v tuuradnem dopisu na ugledno uredništvo z dne 21. t. m. št. 20.650-3, raztegnilo na sledeče vojnopoštne urade: št. 17, 23, 26, 31, 58, 59, 60, 62, 77, 90, 94, 96, 97, 105, 107, 108, 116, 126, 130, 140, 143, 154, 155, 158, 160, 164, 180, 201, 208, 210, 211, 213, 214, 221, 222, 223, 224, 327, 350, 504 in 506.

Šolska mladina. Odkar je izbruhnila vojna, so po mnogih krajih brez šole. Naravna posledica vojne je to. Nikakor pa s tem dejstvom ni ustrezno potrebi časa in razmeram, v katerih se nahajamo. Če že ni mogoče imeti po prizadetih in bližnjih krajih šolskega pouka redovito, bi pa bilo mogoče najti drugačno pot, da bi otroci imeli vsaj primerno varstvo in vzgojo, ki jim je sedaj šola ne more dati. Umevno je tudi, da šolski pouk v takih razburjenih časih ne more imeti tistega uspeha kakršnega ima ob normalnih razmerah. Verjetno je, da pouk ne dosega svojega namena v šolskih predmetih. Sedanja prilika pa bi se morala izrabiti zlasti v ta namen, da se pospešuje v mladini družabne in moralne sposobnosti potom javnih vzgajališč ali zavetišč, ki bi zlasti pospeševala sposobnost za poznejšo šolsko vzgojo. Ne zadoščala pa bi taka vzgajališča ali zavetišča, če bi postavljali vanje »vzgojitelje« z bičem v roki pa brez pedagoške izobrazbe, marveč morali bi taka zavetišča voditi res sposobni pedagogi, učitelji, ne pa vzgojitelji, ki poznajo vzgojna pravila le instinktivno. Vzgojitelji morajo vedeti, da sedanje razmere zahtevajo povsem neobičajni učni sistem svobodne vzgoje. Tukaj je mnogo dela, mnogo, le škoda, da se tako podcenjuje. Kmet pravi: slab gospodar, ki divjakov ne cepi s plemenitimi cepiči. Ta nedostatek, ki ga sedaj zanemarjamo, se bo maščeval desetletja nad nami. Šolska mladina danes ne spada le domov, marveč tudi v zavetišča. Nekateri pravijo, da naj otroci delajo namesto onih, ki so v vojni. To prihaja malokje v poštev in kjer prihaja v poštev, imajo otroci za svojo sposobnost še dovolj časa, da ustrezajo tudi tistim »dobrohotnežem«.

Dvajsetletnica Zveze tiskarjev avstrijskih. Zveza tiskarskih in črkostavskih društev avstrijskih slavi letos svojo dvajsetletnico obstoja. Zaradi vojne ni bilo mogoče prirediti posebne slavnosti. V letnem poročilu Zveze opisuje tajnik sodrug Dvoržacek postanek in razvoj tiskarske organizacije. Najstarejše društvo je bilo ustanovljeno leta 1842. na Nižjem Avstrijskem ter opisuje potem važnejše do-

godke od leta 1848. in 1867. pa do leta 1894., katerega leta se je vršil sedmi najbolje obiskani šoh avstrijskih tiskarjev. Zveza se je ustanovila na kongresu dne 23. decembra 1894., in sicer na Dunaju. Takrat sta se tudi uvedli (od 1. januarja 1895) centralizirana potna, brezposelna in invalidna podpora. Normalni mezdni cenovnik pa so uvedli tiskarji za vso Avstrijo s 1. januarjem 1896, dočim so imela prej posamezna društva deželne cenovnike. Dohodkov je imela organizacija Zveza 705.392 K 45 vin., Zvezna društva 20.615.595 K 99 vin., skupaj 21.320.988 K 44 vin.; stroškov pa Zveza 691.573 K 76 vin., Zvezna društva 19.735.738 K 31 vin., skupaj 20.427.312 K 7 vin. On teh izdatkov se je izdalo več nego 14 milijonov kron za podpore, več nego en milijon za nabrazbo in toliko za agitacijo. Celoten promet je znašal 41.748.300 kron, v katerem znesku pa niso navedeni dohodki in izdatki tarifnega zaklada v varstvo tarifne pogodbe. — Prospevaj tudi vbo- doče!

Svetovni pregled.

Obletnica Jauresove smrti. Dne 31. julija je minilo leto dni, kar je bil sodrug Jaures, najznamenitejši propagator mirnega sporazuma med Francijo in Nemčijo, zavratno amorjen.

Načrt za mednarodni socialistični mirovni kongres. »Avanti« podaja zanimivo poročilo o potovanju znanega socialističnega poslanca Morgari, ki je obiskal po nalogu italijanskega strankinega direktorija inozemstvo, da bi dosegel med socialisti vojujočih držav sporazum. Povsod v vojujočih državah je naletel na manjšine med socialisti, ki so za mir. V Nemčiji že bolj nagibajo k miru, Francozom je to gibanje simpatično, kakor priča o tem pisava lista »Humanité«. Kljub temu, da se je pariški kongres dne 15. julija izrekel proti kongresu, se vendar trudijo socialisti, ki so za mir, da bi se mednarodni kongres uresničil. Morgari namerava sedaj sklicati kongres zastopnikov iz vseh dežel, in sicer onih socialistov, ki so za mir, predvsem one iz nevtralnih dežel. Dasi se glede mogočega uspeha tega kongresa ne smemo varati, je to vendar prvi korak, ki se mora enkrat izvršiti.

Mirovna okrožnica papeževa. Papež Benedikt je izdal posebno mirovno okrožnico, v kateri opozarja na grozovitost sedanje vojne ter priporoča, da naj vsi, ki imajo vpliv na vojno, delujejo na to, da se konča. Ne bilo bi je treba, pravi, Papež namerava bajne tudi naravnost vladarje pozvati, da sklenejo mir. Početkom meseca septembra skliče v Rim konzistorij; da poseže vines. Papež je že takoj spočetka vojne posredoval za mir sam in z drugimi vládami, a ni dosegel uspeha, ker so se vsi izgovarjali, da še ni ugoden trenutek. Morda bo sedaj kaj pomagal njegov apel. Italijani niso s papežem zaradi tega nič kaj zadovoljni, pač pa soglašajo z njim v tem, ker priznava nacionalno samostojnost in emancipacijo Italijanov.

Kolera je izbruhnila v južni Italiji.

Analfabetstvo v Italiji. Ljudsko štetje, ki se je vršilo v Italiji v letu 1911., je izkazalo 29.459.687 oseb, ki so prekoračile šesto leto svojega življenja. Od teh jih je izjavilo 18.322.320, da znajo pisati in čitati, dočim jih je 11.050.454 to vprašanje zanikalo, a ostali sploh niso dali nikakega odgovora. Če te številke preračunamo v odstotke, vidimo, da od 100 oseb nad 6 let ima le 63 elementarno izobrazbo, a še ta je pri večini skrčena na najožje meje. V resnici je med 63 »pismenih« ljudi tudi ta-

kih, ki niso dospeli preko poznavanja par črk. Pri tem pa treba uvaževati, da to povprečno število ne velja enakomerno za različne dele prebivalstva. To je razvidno iz sledečih odstotkov analfabetov v posameznih provincah: Piemont 11, Ligurija 17, Lombardija 13, Benetke 25, Emilia 22, Toskana 37, Mache 51, Umbria 49, Abruzzi 58, Campagna 54, Apulija 59, Basilicata 65, Kalabrija 70, Sicilija 58, Sardinija 58.

Devetdnevni post na Francoskem so razpisali Reimški, Bordoški, Pariški, Montpellerski in Lyonski kardinali, da izprosijo triumf francoskega orožja in dobrote trajnega miru. Okrožnica pravi, da je boj Francozov pravičen, boj za civilizacijo, zakaj Francozi branijo načela pravice in pogodb.

V treh mesecih ujetih skoro tri četrtine milijona Rusov. Na podlagi uradnih poročil so ujele oziroma zaplenile armade, ki stoje pod višjim avstrijskim poveljstvom meseca maja: 863 častnikov, 268.869 mož, 251 topov, 576 strojnih pušk. Meseca junija: 521 častnikov, 194.000 mož, 93 topov, 364 strojnih pušk. Meseca julija: 527 častnikov, 126.311 mož, 60 topov, 202 strojni puški. Skupaj tedaj: 1911

častnikov, 598.108 mož, 304 topove in 1142 strojnih pušk. — Pod nemškim višjim poveljstvom stoječe čete so ujele oziroma zaplenile meseca maja: 31.643 mož, 16 topov, 58 strojnih pušk. Meseca junija: 121 častnikov, 25.574 mož, 7 topov, 52 strojnih pušk. Meseca julija: 95.023 mož, 41 topov, 230 strojnih pušk. Skupaj 121 častnikov, 152.240 mož, 64 topov, 340 strojnih pušk. Vsega skupaj je bilo tedaj v zadnjih treh mesecih ujetih 2032 ruskih častnikov in 741.420 mož ter zaplenjenih 468 topov in 1482 strojnih pušk.

Možnost miru s Srbijo. Grof Jul. Andrassy je napisal v nedeljski »Neue Freie Presse« članek o odnošajih naše monarhije napram Balkanu. Grof Andrassy pravi, da bo treba revidirati našo albansko politiko. Albanci so se izkazali kot jako nezanesljiv element, kateremu manjka tudi narodne zavednosti. Prvi naš interes je, da ne pripade Albanija Italiji, drugi, da se ne združi s kako nam neprijateljsko balkansko državo in tretji, da obdrže Albanci svoje narodne nasebine, da se ne pretopijo v Slovane. Najbolje bi bilo, da pride Albanija pod Grško, ki bi se za to ceno priključila centralnima državama. S stališča naših interesov pa ne smemo

popolnoma izključiti možnost, da dobi Albanija Srbija, in sicer v odmeno za makedonsko ozemlje, katero bi moralo odstopti Bulgariji in pod pogojem, da respektira albansko narodnost. Ako bi Srbija spremenila smer svoje politike ter s svojim držanjem dokazala, da se hoče odreči velikosrbskim aspiracijam in iskati politično zaslombo pri nas mesto v Petrogradu, potem bi govorilo za zgoraj omenjeno rešitev mnogo argumentov. Ako bi te kombinacije ne bile mogoče, potem moramo misliti na to, da vzamemo severno Albanijo pod lastno okrilje, v srednji Albaniji pa ustanovimo muslimansko kneževino.

Najbolj strašno leto, ki je pozna zgodovina. »Nationaltidende« v Kodanju objavlja ob obletnici vojne: Nemčija je priborila veliko zmago, a gigantski boji še trajajo in pridružitve Italije tropsporazumu dokazuje, da so vsekakor koncem majnika v Rimu verovali na končno zmago veselil tropsporazuma. V nekem trenutku so se bali v Parizu, da prične Rusija omahovati in niso več popolnoma zaupali francosko - rusko - angleški izjavi s 5. septembra, ki obvezuje tri velesile, da ne sklene nobenega posebnega miru. Zdaj ne

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 . . . K 740.000.000.—

Vlog „ 44.500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1.330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4¹ | 2⁰ | 0

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

:: Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. ::

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopu Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Z a čl a n e :
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvzemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pri-
tožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Kupujte in naročajte pri tvrdkah,
ki inserirajo v „DELA VEC“.

Vabilo

na redno zborovanje delegatov podpisane blagajne, ki bo v četrtek, dne 12. avgusta 1915 ob 1/2 8. uri zvečer v blagajnični pisarni na Turjaškem trgu.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo o računskem zaključku za leto 1914.
4. Poročilo nadziralnega odseka.
5. Dopolnilne volitve: a) v načelstvo (2 članov in 4 namestnikov iz skupine delojemalcev ter 3 članov in 2 namestnikov iz skupine delodajalcev); b) v nadzorstvo (1 člana in 4 namestnikov iz skupine delojemalcev in 3 članov ter 2 namestnikov iz skupine delodajalcev); c) v razsodišče (5 članov in 2 namestnikov, katere volijo vsi udeleženci občnega zbora).
6. Raznoterosti.

§ 30. blag. pravil: Občni zbor je sklepčen, ako je pričujočih vsaj 30 članov, ki se po pravilih smejo udeleževati občnega zbora. Kadar ne pride toliko udeležnikov, se vrši eno uro pozneje nov občni zbor z istim dnevnim redom: ta občni zbor je sklepčen ne glede na število udeležnikov.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Načelnika namestnik:

Štefan Lehpamer.

kaže nič na to, da se mir, ki ga želi papež, sklene v dogledni bodočnosti. L. 1870. do 1871. je bilo strašno leto za Francijo, leto 1914.—1915. je strašno za Evropo, strašno, pač najbolj strašno, kar jih pozna svetovna zgodovina. Izgube vojskujočih se držav na mrtvih, ranjenih in ujetnikih znašajo na milijone. Beseda »bankerot Evrope« ni več prazna beseda strahu. Vse kulturno delo počiva. Evropa ne živi več v znamenju prometa, sovraštvo in ljutost, ki ju je povzročila svetovna vojna, sta tako močni, da ne more nihče umevati, kako naj bi se zopet obnovile redne mednarodne razmere. Tako se končava strašno leto, velikovojno leto. Nihče ne ve, če drugo vojno leto, ki se prične jutri, prinese konec strašnih žrtev na krvi in na denarju, ki grozi Evropo za nedogleden čas popolnoma oslabiti.

Ruska дума. Dne 1. avgusta je jela zborovati ruska дума. Ministri so govorili odločno in napovedovali slavno zmago, ki bo sledila sedanjemu umikanju. Umikanje se vrši iz vojnih ozirov. Zlasti glasen je bil Sasonov, minister za zunanje stvari, ki je poveljeval čine ruske armade in napadal nasprotnike in trdil, da je ta vojna, ki je bila v juliju 1914. Ru-

siji usiljena, privedla do novih problemov, o katerih so Rusi prej komaj sanjali. Duma je sprejela resolucijo znanega grofa Bobrinskega, ki izjavlja, da Rusija ne konča prej vojne, dokler ne doseže svojih namenov s popolno zmago. Otvoritvene seje so se udeležili le vladni poslanci, 120 opozicionalnih poslancev (razen zaprtih socialistov) ni bilo navzočih.

Avtonomijo Poljakom zopet obljubuje ruski car sedaj, ko so že domala vso Poljsko zasedle zvezne čete.

Na Finskem revolucija? Nemški listi prinašajo 1. avgusta iz Kodanja: Že tri dni ni nobene pošte iz Finske. Od tamkaj došli Švedi pripovedujejo, da je vsled splošne mobilizacije, kar je proti zakonu, ker je Finska oproščena ruske vojaške službe, tamkaj izbruhnila revolucija.

Ustaja v Indiji. Ustaja v Indiji dobiva znake prave revolucije. Nedavno se je vršila, po angleških poročilih, velika bitka pri Kalkuti med angleškimi četami in ustaši. Na obeh straneh so bile velike izgube.

Kako Angleži tolažijo Ruse. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« poroča: O umikanju Rusov izvaja sotrudnik »Timesa« na uvodnem mestu: Umljivo je zelo, da vprašujejo naši ruski prijatelji, kaj da de-

lajo zavezniki na zahodu v tem kritičnem trenutku. Odgovor slove: Na naši bojni črti zadržujemo dva milijona Nemcev, bitemo po Turkih in odvrčamo s tem pritisk od Kavkaza. Ne koristilo bi Rusiji, če bi se podajali na pustolovščine in če bi postopali neprevidno. Najbolj bi škodovalo Rusiji, če bi Francozi in Angleži ne bili sposobni izvajati pritiska, ki še vedno oddaljuje od Rusije v Belgiji se nahajajočo glavno silo zahodnih nemških čet. Nemčija je odposlala nedavno vse nove čete na bojišče, ojačila je obe bojni črti in je zastavila najvišjo svojo silo. Naša dolžnost, da se odločno in hladno prebojujemo. Računamo na Rusijo, ta se lahko zanesse na nas. Nikakor ne nameravamo prej skleniti miru, dokler se ne izvojuje končna zmaga. Vemo, da mislijo Rusi ravno tako in zato zaupamo na izid boja.

Nemške čete so zasedle Varšavo poročajo najnovejše vesti s poljskega bojišča.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje.
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne.
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Robida Ivan splošno zdravljenje	11—12	2—3	Dalmat. ul. št. 3, pritlič.
Dr. Bock Emil očesne in ušesne bol.	10—12	2—3	Frančišk. ul. št. 4, pritličje
Dr. B. Ipavc	10.—12. dop.		Mestni trg.
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3 pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznico. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne.

S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Franciška ulica št. 6.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšie plakate in vabila za .. shode in veselice. ..

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. ..

Stereotipija. Litografija.

Vojaški čevlji

za častnike in moštvo

se dobe v vsaki množini v zalogi tovarne

Peter Kozina & Ko.

Ljubljana,

Breg št. 20.

Za zdravje želodca!

čez

ga ni!
Po njem ti jed diši,
želodec ne opeša
in glava ne boli!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN!“

Zavračajte ponaredbe!

Postavno varovano.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 17

priporoča svojo bogato zalogo

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe zastoni in franko.

šivalnih strojev

in stroje za pletenje

(Strickmaschinen)

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler.

